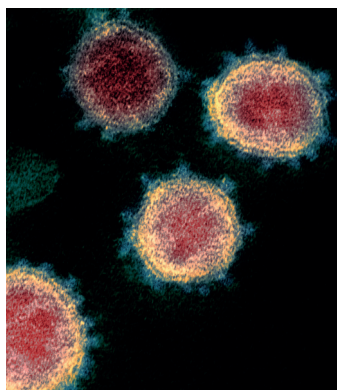

A koronavírus-járvány és az egyesületi élet

A koronavírus járvány okozta korlátozó intézkedések Egyesületünk életére is hatással vannak. Mint azt tapasztalhatták és az MKE-hírek rovatban is olvashatják, március közepe óta minden rendezvényünket el kellett halasztanunk: a középiskolák tanulók és tanárai által olyannyira várt Irinyi-ve-télkedőt, több hazai konferenciánkat, és erre a sorsra jutott a május végén esedékes Küldöttközgyűlésünk is. Ez utóbbiról, a körülményekhez alkalmazkodva, április 27-i „Zoom”-olt, on-line IB-ülésünkön határoztunk. A korlátozások feloldása után, reméljük, az elhalasztott rendezvényeinket ez év őszén rendben megtarthatjuk. Egyébként mindenben készülünk, hogy az élet, az egyesületi élet is visszatérjen a normális kerékvágásba.

Hogy az milyen lesz? Mindenütt azt hallhatjuk, olvashatjuk, hogy ezután nem folytatódhat minden ugyanúgy, mint a járvány előtti időkből. Ebben valószínűleg sok igazság van. Nekünk is le kell vonnunk a szükséges konzekvenciákat; hogy ezek mik legyenek, mik lesznek, a Küldöttközgyűlésnek kell az irányokat kijelölnie. Az nagyon valószínűnek látszik, hogy sokkal nehezebb lesz jelentős bevételt hozó konferenciákat szervezni. Az olcsó repülőjegyek, olcsó szállások korszaka elmúlnak tűnik, így a konferenciára utazók száma óhatatlanul is csökkenni fog, ami az e területen képződő bevételeinket csökkenteni fogja. A vállalatok támogatásáért is sokkal jobban meg kell harcolni, hiszen a gazdaság visszaesése társadalmi kötelezettségvállalásuk készségét csökkentheti. Nem várható az állami támogatások növekedése sem. Miből tudja az Egyesület fenntartani magát? Még van időnk gondolkodni rajta, de fel kell készülnünk a válaszok megtalálására.

Előbb azonban azért tegyünk, hogy a járvány minél kisebb áldozatokkal és minél hamarabb véget érjen. Tartsuk be a korlátozásokat, lehetőségeinkhez mérten segítsük a nálunk rosszabb helyzetbe kerülteket, legyünk szolidárisak embertársainkkal, kollegáinkkal, idősekkel, fiatalokkal, középkorúakkal!

Kiss Tamás

A hagyományokat megőrizve, sikerrel zárult az 51. Kromatográfiás Továbbképző Tanfolyam

2020. január 27. és 29. között a Magyar Kémikusok Egyesülete Csongrád Megyei Csoportja és a Szegedi Akadémiai Bizottság Analitikai és Környezetvédelmi Munkabizottsága szervezésében megrendezésre került az 51. Kromatográfiás Továbbképző Tanfolyam.

Az előző 20 év során a tanfolyamot Janáky Tamás, Péter Antal és Bartók Tibor szervezte. Az ötvenedik, jubileumi eseményt követően a korábbi szervezők új szervezőbizottságot kértek fel a több évtizedes hagyománnyal rendelkező tanfolyam jövőbeni lebonyolítására. Így az 51. tanfolyam Ilisz István (SZTE Gyógyszeranalitikai Intézet), Berkecz Róbert (SZTE Gyógyszeranalitikai Intézet) és Varga Tibor (Nemzeti Szakértői Kutató Központ, Szeged) szervezésével került megrendezésre. Az új szervezőbizottság munkája során nagyban támaszkodott elődei tapasztalatára.

A korábbi szervezők segítségével sikerült a hazai elválasztástudomány szaktekintélyei közül többeket is felkérni; a plenáris előadást Kalász Huba tartotta, mellette többek között Klebovich Imre, Felinger Attila, Horváth Krisztián, Móricz Ágnes, Drahos László, Szekeres András és Fekete Szabolcs tartott kiváló előadást. A 22 tudományos előadás mellett 4 előadást a kromatográfia és tömegspektrometriás készülékek, eszközöket és vegyszereket forgalmazó cégek képviselői tartottak, erősítve ezzel a felhasználók és a gyártói oldal kapcsolatát.

A rendezvényen 120 résztvevő és 20 kiállító regisztrált, ezzel a korábbi évekhez képest tovább növekedett a tanfolyam iránt érdeklődő kiállítók száma, és egyben elértük a SZAB Székház befogadó képességének határát is. Az új szervezőbizottság kiemelt figyelmet fordított a Tanfolyam hagyományainak megőrzésére. Ennek megfelelően a jubileumi rendezvényen újra életre keltett kerekasztal-beszélgetés keretében a 2020-as tanfolyamon a kromatográfia és a tömegspektrometria témakörében tartottunk élénk érdeklődést kiváltó szakmai fórumokat.

A magas színvonalú szakmai program mellett hétfőn este ki kapcsolódásként Csenki Attila, a Dumasínház művésze szórakoztatta a hallgatóságot, kedden este a szegedi Kiskőrössi Halászcárdában tartottunk baráti találkozót egy kellemes vacsorával összekötve, az utolsó napon pedig értékes ajándékok találtak gazdára a résztvevők között egy tombolasorsoláson.

A visszajelzések alapján elmondható, hogy az 51. Kromatográfia Továbbképző Tanfolyam a hagyományokat követve ismételten magas színvonalú és jó hangulatú esemény volt, az új szervezőbizottság elnyerte a résztvevők bizalmát, amit a szervezők ezúton is tisztelettel köszönnek. Azt reméljük, hogy a színvonal és a tanfolyamra jellemző egyediségek megtartásával a jövőben is meg tudjuk őrizni a tanfolyam iránti érdeklődést. 2021. január 25–27. között újra várjuk az elválasztástudomány aktuális eredményei iránt érdeklődőket Szegeden, az 52. Kromatográfia Továbbképző Tanfolyamon.

Ilisz István, Berkecz Róbert, Varga Tibor

A 2019. év legjobb cikkei a Magyar Kémikusok Lapjában

A szavazás ez évben is a szokásos módon, interneten keresztül történt. Az ismert e-mail-címmel rendelkező tagjaink közül 357 fő, a tagok 25,4%-a szavazott. A tavalyi 26,4%-os részvételhez képest ez gyakorlatilag stagnálást jelent.

Az alábbiakban adjuk meg a legalább 15 szavazatot kapott cikkek listáját. A cikkek előtt álló számok a kapott szavazatokat jelölik.

48	Lente Gábor: Vegyészleletek
40	Tóth Zoltán: Tévhitek a kémia oktatásában
30	Hargittai István: Dmitrij Mengyelejev hiányzó Nobel-díja
29	Lente Gábor: Modern jóslatok a periódusos rendszerben

28	Perczel András: Az atomok „illúziója” és a molekulák realitása között felúton: változatok négy elemre in memoriam Kajtár Márton
25	Csupor Dezső: Hatástalanok a köhögéscsillapítók – hazudik a statisztika?
23	Keglevich Kristóf: Miért a kémia a leginkább utálatos tárgy? Lente Gábor: A 2018-as IgNobel-díjak: szív küldi szívnek
22	Braun Tibor: A fullerén-paradoxon Csupor Dezső: Ezerjő füvek
21	Keszei Ernő: Egy magyar tudós két háború között. Báró Eötvös Loránd élete és munkássága
19	Csupor Dezső: Kannabiszt várandós nőknek?
18	Braun Tibor: Hangok és ízek. Gioacchino Rossini gasztronómiája Inzelt György: Tudósok és az első világháború Inzelt György: Mengyelejev örülne: teljes az első hét periódus a táblázatban Lente Gábor: Az atomtömegek rövid története
17	Árva Barbara: Érdekes és hasznos elemek – a periódusos rendszerből Lente Gábor: Didímium, Szaturnum, Ausztrium (Sosem volt elemek)
16	Braun Tibor: Jorge Eduardo Hirsch és a Hirsch-index. Személyes érintettségű krónika

Gratulálunk a Szerzőknek!

A Szerkesztőség és a Szerkesztőbizottság javaslata alapján az MKE Intézőbizottsága az első három szerzőnek Nívódíjat adományoz, melyek átadására a Küldöttközgyűlésen kerül sor.

MKL Szerkesztőség és Szerkesztőbizottság

Kitüntetések

A köztársasági elnök 2020. március 15. alkalmából a Magyar Érdemrend Tisztikeresztje kitüntetést adományozta többek között nemzetközileg is elismert tudományos eredményei, jelentős kutatásfejlesztési tevékenysége, valamint a Pannon Egyetemen működő biomérnöki alapszak tantervének fejlesztésében vállalt szerepe elismeréseként **Bélafiné Bakó Katalin**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Pannon Egyetem Mérnöki Kara Biomérnöki, Membrántechnológiai és Energetikai Kutatóintézetének igazgatója, egyetemi tanár részére,

a hazai agrár-felsőoktatás területén végzett kiemelkedő színvonalú oktatói és eredményes kutatói munkája, valamint szakmai közéleti szerepvállalása elismeréseként **Győri Zoltán**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kara Táplálkozástudományi Intézetének korábbi intézetigazgató egyetemi tanára, professor emeritus részére,

a bioanalitika, illetve az elválasztástudomány területén elért, nemzetközileg is kimagasló kutatási eredményei, valamint oktatói és tudományszervezői tevékenysége elismeréseként **Kilár Ferenc**, a biológiai tudomány doktora, a Pécsi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Kara Bioanalitikai Intézetének és Természettudományi Kara Kémiai Intézetének egyetemi tanára, volt intézetigazgatója részére,

a bioanalitika és farmakokinetika szakterületén elért tudományos eredményei, széles körű tudományszervező tevékenység-

ge, valamint a hazai gyógyszerkutatás nemzetközi elismertségének növelésében vállalt szerepe elismeréseként **Klebovich Imre**, a Magyar Tudományos Akadémia doktora, a Semmelweis Egyetem professor emeritusa részére.

Kilár Ferenc 2020 májusában Akadémiai Díjat is kapott a bioanalitika, illetve az elválasztástudomány területén nemzetközileg is elismert, kiemelkedő tudományos munkája, a kapilláris elektroforézis nemzetközi és hazai bevezetése és alkalmazása alapjainak megteremtése, valamint kiemelkedő oktatómunkája elismeréseként.

Kitüntetett kollégáinknak szívből gratulálunk, és munkájukban további sikereket kívánunk!

PÁLYÁZAT

A Magyar Kémiaoktatásért Díj

Általános, közép- és szakközépiskolai, valamint szakgimnáziumi tanárok részére írt ki pályázatot a Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémiaoktatásért kuratóriuma – idén 22. alkalommal – annak érdekében, hogy támogassa és erősítse a kémia színvonalas iskolai oktatását. A Magyar Kémiaoktatásért díj elsősorban a magyarországi kémiatanárok elismerését célozza, de a határon túli iskolákban magyar nyelven tanító kémiatanárok is javasolhatók.

A rangos elismerést, a személyenként **500 ezer forintos díjat** a Richter Gedeon Alapítvány a Magyar Kémiaoktatásért kuratóriuma ítéli oda olyan kémiatanároknak, akik elismerten a legtöbbet teszik a kémia iránti érdeklődés felkeltéséért, akiknek tanítványai sikeresen szerepeltek hazai és nemzetközi kémiai tanulmányi versenyeken, valamint akik jelenleg is aktív tanári tevékenységet folytatnak, mindezzel jelentős szerepet vállalva a jövő generációjának nevelésében. A Magyar Kémiaoktatásért díjra iskolaigazgatók, kollégák, egykori és jelenlegi diákok jelölhetnek tanárokat.

A pályázat beküldésének módja

A pályázatot elektronikus úton lehet benyújtani a <https://kemiaoktatasesert.richter.hu> portálon, az ott leírt útmutató alapján. Egy adott tanárt egy vagy több személy külön-külön, vagy közös pályázatban is felterjeszthet a díjra. Határon túli tanár felterjesztése esetén egy magyarországi ajánló is szerepeljen a pályázatban.

Jelölési határidő: 2020. július 1.

HÍREK AZ IPARBÓL

Vegyipari mozaik

Új út nyílnak a gyógyszerfejlesztésben. Bár bizonyos daganatos és autoimmun betegségekből már eddig is megoldást nyújtottak a modern biológiai terápiás kezelések, ezek a hatóanyagok csak a sejteken kívüli célpontokat tudják támadni. Éppen ezért jelenthet új irányt a Szegedi Tudományegyetem kutatóinak legújabb eredménye. Az általuk fejlesztett speciális hordozómolekula képes a sejtbe juttatni a biológiai terápiás hatóanyagokat, például a kóros folyamatok megállítására képes antitesteket.

A gyógyszergyárak jelenlegi technológiájába illeszkedő módszer új lehetőséget nyíthat olyan eddig megoldatlan betegségek kezelé-